

kvazidemokratski okvir razaraju demokratska pravila i procedure. Evropska pravila igre na koja je Srbija deklarativno pristala mogu tome stati na put.

U danima petooktobarskih promena 2000. i Milošević i Koštunica su izrazili brigu oko simbola nacionalnog i državnog identiteta. Koštunica je zagovarao duhovnu obnovu, otvoreno sarađujući sa ostacima (privremeno) poražene nacionalističke elite. Ustav Srbije iz oktobra 2006, za koji je glasalo jedva 53% od ukupnog broja građana sa pravom glasa, sadržao je preambulu u kojoj se ističe da su Kosovo i Metohija sastavni deo teritorije Srbije sa "suštinskom autonomijom" unutar države Srbije. Prema istom dokumentu, Srbija je označena kao "država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive" (čl. 1). Takva formulacija je kritikovana zbog isticanja etničkog karaktera države, mada nije bilo pravnih posledica. Istina, autonomne pokrajine su dobile pravo da same utvrđuju svoje simbole i način njihovog korišćenja (čl. 183).

Sam ustavni referendum 2006. je bio pun kontroverzi. Za glasanje su određena dva dana, predreferendumska tišina nije poštovana, a na mnogim mestima se glasalo bez ličnih dokumenata. Tokom samog glasanja je vođena medijska kampanja usled nezadovoljavajućeg odziva građana: na glasanje je izveden i srpski patrijarh, TV Pink je reprizirala „Boj na Kosovu“, a neki lokalni mediji su širili glasine da se u slučaju neuspeha referenduma u Prištini priprema slavlje.

Ovaj ustav je takođe promovisao ćirilicu kao jedino zvanično pismo (čl. 10), što je u izvesnom smislu bilo nazadovanje, čak i u odnosu na Miloševićev ustav iz 1990. godine. Prema izveštaju Venecijanske komisije Saveta Evrope od 7. februara 2007. ostalo je nejasno zašto je Ustav Srbije prešao preko eksplicitnog navođenja latiničnog alfabeta, koji koriste gotovo sve nacionalne manjine, premda su u ostalim članovima deklarativno zaštićena prava manjina, pa i pravo na pismo.

Savet Republičke radiodifuzne agencije (na čelu sa jeromonahom Porfirijem) je zamerio državnoj televiziji RTS što je samo tokom 2010. imala preko hiljadu prekršaja zbog korišćenja latinice umesto ustavom propisane ćirilice. Direktor Javnog servisa je uzvratio optuživši Radiodifuznu agenciju da je od srpskog medijskog prostora napravila "televizijsku otomansku imperiju", te da se primitivni program privatnih kanala može smatrati politikom koja odgaja generacije za novi talas populizma i demagogije. Mnogi naučni časopisi se drže ćirilice pravdajući se ustavnim obavezama (kao da su to javna dokumenta!), čime se bespotrebno sužava krug publike na prostoru bivše Jugoslavije, ali i šire.

Vrhunac predstavljaju novi, crveni pasoši čija je prednja strana ispisana isključivo ćirilicom, tako da je cariniku (pod uslovom da se ne radi o pasoškoj kontroli u jednoj od sedam slovenskih zemalja u kojima se ćirilica koristi) u prvom trenutku nejasno o kakvoj se vrsti isprave radi. „Srećnici“ poput mene koji su nove pasoše izvadili na početku gromoglasne kampanje, postali su vlasnici faličnih putnih isprava zbog čega će imati priliku da čuju kako njihovo ime odjekuje sa razgласa bilo kog aerodroma u SAD. Naime, prva serija izdatih pasoša ne poseduje sigurnosna ograničenja koja su prilagođena američkim standardima. Osim birokratskih brljotina svojstvenih nerazvijenim društvima, izgraditelji nacije iz ere kohabitiranja su se potrudili da u pasoše umetnu i tekst državne himne „Bože pravde“ kao neku vrstu podsetnika i priručne biblije. Istina, u novim nacionalnim državama naklonjenost novim zastavama, grbovima i himnama tek treba sticati i "učiti" pomoću raznih interaktivnih pomagala. Međutim, prema rezultatima istraživanja u kojima sam i sam učestvovao krajem 2011. godine, svega 22% anketiranih je primetilo da su na novim pasošima Srbije utisnute reči nacionalne himne, dok 35% ispitanika nije ni posedovalo pasoše. Za ravnopravnost